

Lapin hyvinvointiohjelman ja turvallisuussuunnitelman

Toimeenpanosuunnitelma 2020-2025

4.2.2021

1

Sisältö:

- ▶ Kaikkia ikäluokkia koskevat yleiset ja ikäluokittaiset keskeiset hyvinvointi- ja turvallisuusindikaattorit
- ▶ Läpileikkaavat kehittämisteemat
- ▶ Ikäluokittaiset toimenpiteet, toimijat ja mittarit
- ▶ Toimeenpanosuunnitelman jalkauttamis- ja seuranta

LAPIN HYVINVOINTIOHJELMA 2025

Maaseudun arjen palveluverkosto- hanke / Lapin liitto

Tilannekuva, indikaattorit, painopisteet 2019

Toimeenpanosuunnitelma 2020

Lapin liitto: Maakunnallinen hyvinvoinnin seurantaryhmä

Lapin AVI: Lapin terveyden edistämisen koordinaatioryhmä

Tietopohja: maku-valmistelun, sote-keskushankevalmistelun

ja työpajojen aineistot

4 työpajaa / 2020

Ikäkaudet: lapsi- ja lapsiperheet, nuoret ja nuoret aikuiset,

työikäiset, ikääntyneet

LAPIN TURVALLISUUSUUNNITELMA 2020-2023

Lapin turvallisuusverkosto

Johtajakokoukset

Tietopohja: kuntakyselyt ja työpajojen aineistot

Teemat: liikkumisen turvallisuus, turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö, nuorten huumeiden käytön ehkäisy, lasten, nuorten ja perheiden tuki, kylien turvallisuus sekä maahanmuuttajien tuki.

LAPIN HYVINVOINTIOHJELMAN JA TURVALLISUUSUUNNITELMAN TOIMEENPANOSUUNNITELMA

Lapin liitto: Maakunnallinen hyvinvoinnin seurantaryhmä, Lapin AVI: Lapin terveyden edistämisen koordinaatioryhmä, Lapin turvallisuusverkosto

Työpajat ikäkausittain / tavoitteet, toimenpiteet, toimijat ja verkostot, mittarit ja toteuma

Ydintyöryhmä: Lapin liitto: kehittämispäällikkö, johtava työllisyysasiantuntija, AVI: hyte- ja pelastusylitarkastajat, nuorisotyön suunnittelija, Lapin sotu: järjestökoordinaattori

TIETOPOHJA

- Lapin hyvinvointiohjelma 2025 -Me teemme kaikille hyvän elämän maailman puhtaimmassa maakunnassa
- Edellisen maakuntauudistuksen ja tulevaisuuden sotehankkeiden 2020 työpajatulokset
- Hyvinvointiohjelman toimeenpano (tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, mittarit ja seuranta) Lapin liiton ja Avin hyvinvointityöryhmät 4 kokousta 2020. Ikäryhmittäiset työpajat -ilmiöpohjainen tarkastelu alueellisen ja paikallisen tiedon- ja kokemustiedon pohjalta
- Lapin Maakunnallinen turvallisuussuunnitelma 2020-2023 - Arjen turvaa Lapissa

Visio, painopisteet ja asiantuntijaryhmät

Ikääntyneiden asiantuntijat: Marja-Liisa Oinas, Matti Selin, Inga Mukku, Rita Oinas, Eeva Patokoski, Tuulikki Louet-Lehtoniemi

Lapissa ikäännyttään arvostettuna ja aktiivisena osana yhteisöä sekä turvallisesti omanlaista elämä eläen

Työikäisten asiantuntijat: Tuija Keihtä, Riitta Hakala, Heli Björkman, Joni Minkkinen, Jukka Hakala, Tero Hyttinen, Henna Kymäläinen, Eija Raasakka

Lappilainen onnellinen lapsi kasvaa turvallisessa perheessä, aktiivisessa yhteisössä, yhteydessä luontoon

Lapsi- ja lapsiperheet asiantuntijat: Marika Ahola, Susanna Lammasaari, Tuija Keihtä, Ritva Kauhanen, Sanna Ylitalo, Seppo Lehto, Reko Silvenius, Veli-Matti Ahtiainen

Me teemme kaikille hyvän elämän maailman puhtaimmassa maakunnassa

Lappilainen nuori on tulevaisuuteen orientoitunut, onnellinen ja aktiivinen osa tasa-arvoista Lappia

Nuorisotyön asiantuntijat: Sanna Jussila, Pirjo Junttila-Vitikka, Matti Virtasalo, Anitta Jaakola

Lappilainen sujuva arki mahdollistaa aktiivisuuden ja osallisuuden sekä omasta itsestä ja läheisistä välittämisen

Läpileikkaavat teemat

- 1. Hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakenteiden, tietojohdamisen sekä koordinoinnin vahvistaminen**
- 2. Hyvinvointia ja turvallisuutta tukevan perustyön resurssien vahvistaminen**
- 3. Moniammatillisten ja monialaisten verkostojen koordinoitu yhteistyö Arjen turvaa- mallin mukaisesti**
- 4. Ammatillisen- ja verkosto-osaamisen vahvistaminen**
- 5. Vaikuttavien, hyväksi todettujen toimintamallien ja menetelmien käyttöönotto**
- 6. Ylisukupolvisten, luonnollisten lähiverkostojen tukeminen**
- 7. Omaehtoisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen tukeminen**
- 8. Sähköisten hyvinvointipalvelujen kehittäminen / digisyrjäytymisen estäminen**

Toimenpanosuunnitelma tukee kuntien hyvinvointikertomusten- ja turvallisuussuunnitelmien laatimista, antaa mallia ja jalkauttaa maakunnallisia ohjelmia kuntiin.

Lapin hyvinvointi-indikaattorit

Kaikki ikäryhmät	Koko maa		Lappi		Lapin kunnat min-max
	2019	uusin tieto	2019	uusin tieto	
Väestö 31.12 (127)	5 513 130 (2017)		179 223 (2017)		958 – 62 420 (2017)
Huoltosuhte	60,1 (2017)	60,8 (2018)	64,2 (2017)	65,8 (2018)	(54 – 88,9), 54,8-93,3
Väestöennuste 2025			178 531		871 – 64 465
Saamea äidinkielenään puhuvia Lapin väestöstä / 1 000 asukasta	0,4 (2017)		8,7 (2017)		0 – 438,8 (2017))
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta (187)	67,7 (2017)		27,0 (2017)		4,9 – 46,2 (2017)
Kansantauti-indeksi	100 (2017)		119,9 (2017)	118,9 (2018)	(92,8 – 136,7), 90,1-135,6
THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu (243) (THL tilastot)	100 (2014)		116,0 (2014)	115 (2016)	(90,4 – 152,8), 86,9-151,7
Terveystiedon edistäminen (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa (kuntajohto) (4072)	79 (2017)	78 (2019)	78 (2017)	73 (2019)	(26 – 91), 38-92
Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista (324)	43,4 (2017)	44 (2018)	44,0 (2017)	44,6 (2018)	(34,1 – 50,3) 35-50,7
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (3126)	27,2 (2016)	27,7 (2017)	23,7 (2016)	24,1 (2017)	(20,9 – 26,3), 21,3-27,4
Lapin kirjastot: kokonaislainaus asukasta kohden (Lapin AVI)	15,57 (2017)	15,43 (2018)	14,28 (2017)	14,8 (2018)	9,82 – 20,08 (2017)
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % äänioikeutetuista (3076)	58,9 (2017)		58,0 (2017)		53,6 – 78,1 (2017)

Lapin hyvinvointiohjelman ja turvallisuussuunnitelman

Toimeenpanosuunnitelma Lapset ja lapsiperheet

**Lappilainen onnellinen lapsi kasvaa turvallisessa perheessä,
aktiivisessa yhteisössä, yhteydessä luontoon**

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	Koko maa		Lappi		Lapin kunnat min-max
	2019	uusin tieto	2019	uusin tieto	
Indikaattorit (päivitetty helmikuu 2020)					
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista (288)	6,9	ei	6,9	ei	6,1 – 21,4
Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (4823)	5,4	uutta tietoa	6,7	uutta tietoa	4,3 – 15,5
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8.- ja 9. luokan oppilaista (289)	10,2	9,6	10,2	12,4	5,2 – 19,4
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran; % 8. ja 9. lk oppil. (290)	7,9	8,9	6,1	7,3	(0 – 13,9) 2,9-10,7
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista (292)	8,5	9,1	8,4	8,3	(5,1 – 19,6) 4,5-16,9
Ei yhtään hyvää kaveria, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) (4815)	0,7	0,9	0,8	1	(0,7) 0-3,9
Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	18,8	20,9 ⁽²⁰¹⁹⁾	18,8	20,5	(12,1 – 35,7) 17,5-32,2
% 4. ja 5. luokan oppilaista (4817)	7	9,0 ⁽²⁰¹⁹⁾	9,2	11,1	(7,3 – 13,5) 7,1-20
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (3905) ><	23,7	28,3 ⁽²⁰¹⁹⁾	25,6	30	(14,7 – 44,4) 24,5-46,8
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) ^(ind. 4822)	45,1	39,5 ⁽²⁰¹⁹⁾	44,1	39,5	(31,9 – 71,4) 29-47,7
MOVE-mittari, 20 m viivajuoksu. Kestävyys ja liikkumistaidot hyvällä tasolla					(Kunnilla tieto omasta tuloksesta)
%5lk	29,5 ⁽²⁰¹⁷⁾	29 ⁽²⁰¹⁹⁾	28,5 ⁽²⁰¹⁷⁾	28 ⁽²⁰¹⁹⁾	
%8lk	32	31	22	29,5	
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (423)	9,1	11,1	9,1	10,3	(3,6 – 18,5) 4,2-17,4
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (191)	1,4	1,5 ⁽²⁰¹⁸⁾	1,5	1,6	(0 – 3,3) 0,4-3,6
Terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen (lasten-neuvola ja kouluterv.huolto), (tulossa hyte-kertoimen myötä 2018)					
Lastensuojelun avohuollollisten toimenpiteiden piirissä olevat 0-17 -vuotiaita vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (1245)	4,4	4,4 ⁽²⁰¹⁸⁾	6,5	6,5	(1,7-10,2) 1,7-10,7
Perheitä lastensuojelun tehostetussa perhetyössä (3516)	1,8	1,8 ⁽²⁰¹⁸⁾	2,1	2,4	(0 – 4,4) 1,1-5,2

TURVALLISUUSINDIKAATTORIT

	2018	2019	Arvio 2020
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät / Poliisi	992	862	1085
Perheväkivaltarikoksiin liittyvät ilmoitukset / Poliisi	128	132	144
Katuturvallisuusindeksi /Poliisi			Lappi 1-3/2020 96 Koko maa 106

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
1. Lapissa hyvinvoiva lapsi ja lapsiperhe ovat hyvinvoinnin, turvallisuuden ja elinvoiman perusta				
Kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa huomioidaan lapset ja lapsiperheet	Ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) käyttöönoton tehostaminen, kannustaen monialaiseen osallisuuteen Lapsibudjetointi	Kuntaliitto, THL, kunnat, AVI, 3.sektori Kunnat, Poske, sairaanhoitopiirit, 3. sektori	EVA-menettelmää käyttävät kunnat / määrä Kunnat tai seutukunnat, joissa perhekeskus	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Ennaltaehkäisevän ja monialaisen yhteistyön kehittäminen ja resursointi alueellisella ja paikallisella tasolla	Fyysisen tai digitaalisen Perhekeskusmallin laajentaminen koko Lappiin Hyväksi todettujen toimintamallien ja menetelmien käyttöönotto Monialaisten yhteistyöverkostojen toiminnan vahvistaminen	Kunnat, Poske, sairaanhoitopiirit, THL, 3.sektori, Innokylä, Kunnat, Poske, sairaanhoitopiirit, seurakunta, paikalliset, maakunnalliset sekä valtakunnalliset järjestöt eri toimialoilta, järjestökeskukset, asukkaat	Käytössä olevat mallit ja menetelmät Monialainen yhteistyö kuntien hyvinvointikertomuksissa	

2. Lapissa liikkuminen ja kulttuuri ovat lasten hyvinvointia ja turvallisuutta vahvistavia elämyksiä, oppimista ja osallisuutta

Lapset, nuoret ja perheet osallistuvat toiminnan luomiseen	Osallisuuden ja vaikuttamisen keinojen vahvistaminen: nuorisovaltuustoja, oppilaskuntia, vanhempainneuvostoja ja vanhempainyhdistyksiä kuullaan ja otetaan mukaan eri tavoin Monialainen koordinoitu ja aktiivinen yhteistyö (esim. perhekeskukset)	Kunnat, lapsi- ja nuorisopoliittiset työryhmät, seurakunta, järjestöt, seurakunta, liikunta- ja kulttuuritoimijat, AVI	Kokousten määrä, tapahtumat, tilaisuudet	
Luovuutta ja luontoa opetussuunnitelmien toteutuksessa Harrastustoiminnan ja soveltuvin osin opetuksen painopisteen siirto sisätiloista ulkotiloihin ja luontoon	Luontoa hyödyntävät leirikoulut Koulujen tuntijaossa lisää harraste- ja taitotaide-aineita Kerhot- ja harrastetoiminta koulupäivän yhteyteen, Liikkuva koulumalli	Kunnat, AVI, oppilaitokset, liikunta- ja kulttuuritoimijat, järjestöt, seurakunta, yhdistykset, seurakunta	Leirikoulut, kerhot, liikkuva koulumalli / määrät / kunta / maakunta	
Harrastustoiminta kaikki mukaan –periaatteella Saavutettavat, esteettömät ja maksuttomat liikunta- ja harrastemahdollisuudet	”Höntsätoiminta” Kulttuurin ja liikunnan harrastetakuu, harrastepalveluseteli kaikille Tuki harrastustoimintaan (järjestöavustukset, tilat, kuljetukset)	Kunnat, liikunta- ja kulttuuritoimijat, järjestöt, seurakunta, yhdistykset, seurakunta, oppilaitokset	Käytössä olevat harrastetakuut / määrä, Harrastepalvelusetelit / määrä, kuntien järjestöavustukset/ määrä	
Harrastustoiminnan ja kulttuurin tutuksi tekeminen	Toimijoiden yhteiset harrastemessut Yhteinen aktiivinen tiedottaminen	Kunnat, liikunta- ja kulttuuritoimijat, Lapin lasten kulttuuriverkosto, järjestöt, seurakunta, yhdistykset, seurakunta, oppilaitokset, AVI, Lapin liitto	Harrastemessun toteutuminen, tiedotteiden määrä	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
3. Perheiden hyvät elämäntavat luovat pohjaa lappilaiselle hyvinvoinnille, terveydelle ja turvallisuudelle				
Ajantasainen tilannekuva lasten ja perheiden hyvinvoinnista	Maakunnan ja kuntien hyvinvointikertomuksiin kerätään eri ammattilaisten ja toimijoiden tuottama tieto (indikaattorit, kuntatieto, kuntalaisten ja ammattilaisten kokemustieto)	Kunnat, AVI, poliisi, te-palvelut, järjestöt, seurakunta, sairaanhoitopiiri, THL, Poske, Kolpene, oppilaitokset	Laaja-alaisten monitoimijaisten hyvinvointikertomusten määrä / sisällöt	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Elämäntapaohjauksen ja sosiaalisen osallisuuden vahvistaminen	Eri ammattilaisten ja toimijoiden yhteistoimintarakente elämäntapa-ohjaukseen Perhekeskuksen palveluohjaus Aktiivinen toimijat yhdistävä tiedottaminen, esim. hyvinvointi- ja palvelutarjotin, joka sisältää esim. ravinto-, liikunta- ja harrastusasioita (harrastusseteli).	Kunnat, poliisi, te-palvelut, järjestöt, seurakunta, sairaanhoitopiiri, THL, Poske, Kolpene, oppilaitokset	Kuntien hyvinvointi- ja palvelutarjottimien määrä	
Kouluikäisten (ala-aste) peruskunnan ylläpitäminen/kohottaminen	Kannustin liikkumiseen, esim. pocekomon etsintä jne. pelejä	Koulut, nuorisotyö, järjestöt, seurakunta, vanhempainyhdistys	Move-mittari, kouluterveyskyselyjen tulokset	
Nuorten peruskunnan ylläpitäminen/kohottaminen	Rakennetaan virtuaalipelejä liikkumisen tueksi, toteutetaan Liikkuva koulu-mallia	Koulut, nuorisotyö, seurakunta, nuorisoneuvosto	Harrastaa hengästyttävää liikuntaa väh. 1h/vko Move-mittari	
Ennalta ehkäisevän työn tehostaminen	Koko perheen hallittu some-käyttö Ehkäisevä päihde-, lähisuhde -ja perhevaltatyön osaamisen lisääminen Rakenteiden ja yhdyshenkilöverkoston vahvistaminen Toimintamallien ja menetelmien käyttöön otto. (esim. Audit, lapset puheeksi, Ankkuri, Marak, turvakoti)	Kunnat, AVI, poliisi, te-palvelut, järjestöt, seurakunta, sairaanhoitopiiri, THL, Poske, Kolpene, oppilaitokset	Koulutusten määrä, kuntien nimeämät yhdyshenkilöt, käytössä olevat menetelmät/määrä	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
4. Lapissa koko yhteisö osallistuu lasten kasvattamiseen ja perheiden arjen tukemiseen				
Vahvistetaan hyvää lapsi- ja perheystävällistä ilmapiiriä ja turvallista elinympäristöä	Nostetaan yleiseen keskusteluun perheen ja työelämän yhdistämiseen liittyviä kehittämiskohteita ja haasteita elinvoiman lisäämiseen. Viestinnän ja tiedottamisen tehostaminen.	Maakunta, AVI, kunnat, yrittäjät, työntekijät, työnantajat	Tapahtumat, keskustelutilaisuudet, foorumit, kampanjat	Liikennevalot: Vihreä / Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Koordinoitu monitoimijainen maakunnallinen ja paikallinen verkostoyhteistyö	Kartoitetaan ja nivotaan yhteen monitoimijainen yhteistyöverkosto. Alueellisen hyvinvointikoordinaattorien ja järjestöyhteyshenkilöiden verkostojen rakentaminen ja yhteistoiminta	Maakunta, AVI, kunta, seutukunta, järjestöneuvottelukunta	Toimivat yhteistyöverkostot	
Kaikissa Lapin varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä ala- ja yläkouluissa on turvallista kasvaa ja oppia	Lapin turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö -toimintamallin mukaista toimintaa toteutetaan kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä sekä ala- ja yläkouluissa. Toiminnalla vahvistetaan lasten ja henkilökunnan turvallisuuden tunnetta, turvallisuutta ja siihen liittyvää osaamista.	Kunnat, oppilaitokset ja varhaiskasvatusyksiköt, Lapin AVI	Kuntien ja Lapin AVI:n tilastot	
Lapissa ei hyväksytä kiusaamista, syrjimistä tai vihapuhetta	Kaikilla varhaiskasvatuksen yksiköillä sekä ala- ja yläkouluilla on kiusaamisen vastainen ohjelma (KiVa, KO tms.) käytössä ja henkilöstö tietää kuinka sen mukaan toimitaan. Oppilaidenkeskinäinen ohjattu sovittelu (restoratiivinen, verso tms.) on käytössä. Etsivä nuorisotyö, Riku-toiminta	Maakunta, AVI, kunta, oppilaitokset, poliisi, seurakunta, järjestöt	Kouluterveyskyselyjen tulokset, poliisin tilastot, Riku-tilastot	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
5. Hyvinvointia ja turvallisuutta haastaviin ongelmiin tartutaan ja tukea tarjotaan ajoissa				
Perheitä tuetaan ennen ongelmien syntymistä	<p>Palveluohjaus ja neuvonta julkisiin ja matalan kynnyksen 3- sektorin palveluihin.</p> <p>Saamenkielisissä lapsi- ja lapsiperhepalveluissa huomioidaan saamelainen kulttuuri, yhteisöllisyyden säilyminen ja yhteys luontoon.</p>	<p>Kunta, järjestöt, seurakunta</p> <p>Kunnat, Saamelaiskäräjät, SamiSoster ry, AVI</p>	<p>Palveluohjaus / määrä</p> <p>Saamenkieliset palvelut / kunta / sisällöt</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>
Suvaitsevaisuuden ja huolenpidon ilmapiirin synnyttäminen	Järjestöjen ketterät ja helposti saavutettavat toiminnot näkyviksi	Kunta, järjestöt	Tilaisuudet, toiminnot	
Vahvistetaan luonnollisia perhe- tai sukuyhteyteen liittyviä tukiverkkoja	<p>Otetaan käyttöön alueella tutkimukseen ja vaikuttavuusarviointiin perustuvia vanhemmuuden tukipalveluita, tutkimustietoa levitetään kuntiin alueviranomaisten yhteistyönä.</p> <p>Monialaisen osaamisen vahvistaminen; tukiverkostot- ml. perheet, myönteinen vanhemmuusohjelma, Voimaperheet, Huolet hallintaan, Teen Mental Health– Yläkouluikäisten mielenterveystaidot, Kohti Uutta – itsenäistyvien nuorten mielenterveystaidot, tukea päihdeäideille ja päihteitä käyttävälle pikkulapsiperheelle.</p> <p>Yhteinen tiedottaminen harrastuksista ja vertaistuesta huomioiden myös digitaaliset palvelut Itseohjautuvuus /varmistetaan tuki sitä tarvitseville</p>	<p>Kunta, AVI, oppilaitokset, järjestöt, Poske, sairaanhoitopiirit</p> <p>Kunta, AVI, järjestöt, Poske, sairaanhoitopiirit, oppilaitokset</p> <p>Kunta, AVI, järjestöt, Poske, sairaanhoitopiirit, oppilaitokset</p>	<p>Tukipalvelut / määrä Tiedotteet, artikkelit</p> <p>Menetelmät / kunta/ maakunta/määrät</p> <p>Tiedotteet, digitaaliset palvelut ja tuki / määrä (kunta, maakunta)</p>	

Lapin hyvinvointiohjelman ja turvallisuussuunnitelman

Toimeenpanosuunnitelma Nuoret ja nuoret aikuiset

**Lappilainen nuori on tulevaisuuteen orientoitunut, onnellinen ja aktiivinen osa
tasa-arvoista Lappia**

Nuoret ja nuoret aikuiset Indikaattorit (päivitetty 2020)		Koko maa		Lappi		Lapin kunnat min-max
		2017	uusin 2019	2017	uusin 2019	
Tupakoi päivittäin, % lukio ja aol. 1-2 lk opiskelijoista:	lukio	3,3	2,8	3,5	2,7	0 – 4,1
	aol	23,2	18,5	20,6	16,6	16,8 – 25,5
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukio ja aol. 1-2 lk opiskelijoista	lukio	18,1	17,6	13,9	14,2	10,8-23,5
	aol	28,8	26,9	28,4	28,1	24 – 29,3 (2017)
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran; % luki (3922) ja aol 1-2 lk opiskelijoista (3937)	lukio	11,5	14	7,5	7,5	3,5-17,1
	aol	18,6	20,1	14,6	16,1	13,7 – 21,8 (2017)
Nuuskaa päivittäin, % lukio ja aol. 1.-2 lk opisk.	lukio	3,7	3,8	4,8	4,6	2,5-17
	aol	10,3	14,7	19,2	22,9	0 – 24,7 (2017)
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukio ja aol. 1.-2 lk opisk. (3723) (3724)	lukio	7,2	7,9	8,8	8	2 – 12,5
	aol	6,9	8,3	6,3	7,2	pieni otos
Koulu-uupumus, % lukio ja aol. 1-2 lk opiskelijoista	lukio	13,2	15,5	14,5	16	12,6-20,4
	aol	6,7	7,8	5,1	8,4	pieni otos
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukio ja aol (337) 1-2. lk opiskelijoista (346)	lukio	12,6	13,9	14,8	14	11,9-17,6
	aol	10,6	11,1	8,9	10,1	pieni otos
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan korkeintaan 1 h viikossa, % lukio ja aol 1.-2. lk oppilaista (3950)	lukio	22,5	27,1	23,7	27,1	14-41,2
	aol	37,9	43	34,5	43,8	pieni otos
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 v, % vast. ik. väestöstä (3219)		8,1	7,9 (2018)	6,9	6,5 (2018)	1,2-12,1(2018)
Nuorisotyöttömät, % 18-24 -vuotiaasta työvoimasta (189)		14,4	12,3	16,9	14,9	9,5-25,9
Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten määrä		18 238	20 924	1 069	1 274	0 – 263
prosentteina vastaavan ikäisistä vuonna 2017 (nuorisotilasto.fi)		2,00 %	??	3,80 %	4,69 %	0 – 43,5 %
Mielialalääkitys/diagnoosi: Depressiolääkkeistä korvausta saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (2355)		5,0	6,1	4,0	5,2	1,9-11,9

Turvallisuusindikaattoreita

Nuoret ja nuoret aikuiset: ohjelman indikaattorit		Koko maa	Lappi
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ja ammattioppilaitoksen opiskelijoista % opiskelijoista	Lukio 2017-2019	1,1	1,1
	Aol 2017-2019	3,6	2,4
Kokenut syrjivää kiusaamista koulussa tai vapaa-ajalla, ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 2017	Lukio 2017	11,7	10,2
	Aol 2017	13,9	11,6

Tavoitteet

Toimenpiteet

Toimijat ja verkostot

Mittarit

Toteuma

1. Lappilaiset nuoret ovat tekijöitä ja vaikuttajia, jotka osallistuvat oman hyvinvointinsa ja koko Lapin tulevaisuuden määrittämiseen ja luomiseen.

Kaikissa suunnittelussa ja päätöksenteossa huomioidaan nuoret ja nuoret aikuiset sekä heidän osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet

Nuorisovaltuustojen työn vahvistaminen koulutuksien, yhteistoiminnan ja vertaistoiminnan avulla (valtuusto kummit) ja näkyväksi tekeminen sekä kriteerien luominen vaikuttavan toiminnan varmistamiseksi

Maakuntatason hankkeita yhteistyössä kuntien kanssa nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollistamiseksi

Järjestetään nuorten ja päättäjien keskustelupäiviä kunnissa, joissa nuoret ovat suorassa dialogissa päättäjien kanssa.

Järjestetään nuorille tutustumiskäyntejä kunnan kokouksiin tai viedään esittelyt nuorten toimintaympäristöihin esim. oppilaitokset

Nuorisovaltuustojen edustajien puhe- ja läsnäolo-oikeudet kunnallisissa päätöksentekokoelimityksissä

Lapsi- ja nuorisopoliittiset työryhmät toimivat kunnissa aktiivisesti

- ajankohtaiset teemat, lausunnot ja kannanotot
- moniammatillinen ja -alainen kokoonpano

Kansainvälinen nuorisotyö

- kv menetelmät nuorten mahdollisuuksien tukijana

Kunnat, nuorisotyöntekijät, maakunta, AVI, oppilaitokset, työpajat

Koulutusten määrä

Nuorisovaltuustojen yhteisten tilaisuuksien määrä/kpl

nuorisovaltuustojen edustajien läsnäolo kunnallisissa kokouksissa/ kpl

toimivat lapsi ja nuorisopoliittiset työryhmät/kpl

Käytetyt kansainväliset nuorisotyönmallit/kpl

Liikennevalot:

Vihreä / toteutunut
Keltainen / valmistelussa
Punainen / Ei toteutunut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Lappilaisten nuorten hyvinvointi koostuu hyvästä arjen turvasta.				
Parannetaan nuorten turvallisen liikkumisen taitoja	Aktivoidaan nuoria osallistumaan heille suunnatun liikenneturvallisuuskoulutukseen kuten <ul style="list-style-type: none"> - Punainen liitu, Nuori kuljettaja – ja Särmänä liikenteessä – toimintamallit 	Kunta, oppilaitokset, Liikenneturva	Koulutusten määrä/vuosi	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Kaikissa Lapin oppilaitoksissa on turvallista oppia ja kehittyä	Lapin turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö –toimintamallin mukaista toimintaa toteutetaan kaikissa Lapin oppilaitoksissa. Toiminnalla vahvistetaan opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden tunnetta, turvallisuutta ja siihen liittyvää osaamista.	Kunnat, oppilaitokset, Lapin AMK, Lapin yliopisto, MLL, Lapin AVI, Lapin turvallisuusverkosto		
Tehostetaan rasismin vastaista toimintaa ja vahvistetaan monikulttuurista yhteistyötä	Tuetaan yhdistyksiä rekrytoimaan uusia, kotouttamistyöstä kiinnostuneita vapaaehtoisia. Mahdollistetaan koulutuksen järjestäminen ja jatkuvuus. <ul style="list-style-type: none"> - Tulijan ystävänä ja tukena-, Läksykieppi- ja Makuja monikulttuurisuudesta Käynnistetään Arjen apu-koulutukset Lapissa. 	SPR, Lapin piiri, kunnat, työpajat		

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Lappilaisten nuorten hyvinvointi koostuu hyvästä arjen turvasta.				
<p>Nuorten pääsy matalan kynnyksen palveluihin paranee.</p>	<p>Kehitetään matalan kynnyksen palveluita, hoito- ja palveluohjausta ja yhteydenottotapoja moni-kanavaisesti eri tahojen yhteistyönä</p> <p>Mallinnetaan matalankynnyksen palveluihin ohjautuminen ja monitoimijaiset yhteistyön rajapinnat</p> <p>Otetaan käyttöön varhaisen tuen ja ennaltaehkäiseviä menetelmiä: vanhemmuuden tukeminen, lapset puheeksi, mini-interventio, harrastepassi, koulupudokkaiden ehkäisyohjelma, syömishäiriöiden ehkäisymalli, toimivat lapsi- ja perhemenetelmät, aikalisä, ankkuritoiminta, KO, hoito syytteen sijaan, restoratiivinen sovittelumalli</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan koulutusta tai muuta valmennusta varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien menetelmien käyttöön ottoon</p>	<p>Koulut, oppilaitokset, järjestöt, ohjaamot, työpajat</p> <p>Kunnat, järjestöt, seurakunta, oppilaitokset, AVI, Poske, sairaanhoitopiirit</p>	<p>Palvelupisteiden määrä Asiakasmäärät Käytetyt menetelmät/kpl Toteutetut koulutukset/kpl</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>
<p>Perhekeskusten painotus on lähipalveluiden kokonaisuudessa, erityisesti hyvinvointia edistävässä ja ennaltaehkäisevässä työssä.</p>	<p>Perhekeskusten palveluiden edelleen kehittäminen Lapissa verkostomaisesti ja monikanavaisesti</p>	<p>Perhekeskukset, kunnat, Poske, järjestöt, työpajat</p>		
<p>Eri ammattiryhmien ja nuorten perustason palveluiden mielenterveystyötä tekevien välinen yhteistyö on lisääntynyt.</p>	<p>Otetaan koulu- ja opiskeluhuollon palveluissa käyttöön yleisimpien mielenterveyshäiriöiden ennaltaehkäisyyn ja hoitoon soveltuvat psykososiaaliset menetelmät: - Masennusoireisiin suunnattu Inter Personal Counseling (IPC) ja Ahdistuneisuusoireiluun CoolKids</p>	<p>Kunnat (neuvolat, varhaiskasvatus), järjestöt, seurakunta, oppilaitokset (opiskeluterveydenhuolto), AVI, Poske, sairaanhoitopiirit</p>		

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Lappilaisten nuorten hyvinvointi koostuu hyvästä arjen turvasta.				
Nuorisotyön turvaaminen koko Lapissa	Nuorisotyön kehittäminen (käsittää laajan toimijajoukon nuorisotyön, koulunuoristyö, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajat), turvaamaan palvelut myös alueilla, joilla ei ole ohjaamoja. Etsivän nuorisotyön tekijöiden vakinaistaminen	Kunta, seurakunnat, AVI, maakunta, järjestöt, oppilaitokset, työpajat	Nuorisotyöntekijöiden määrä ja kattavuus	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Nuorten tavoittaminen ja uudet digitaaliset menetelmät	Etäpalvelujen kehittäminen – erilaisia palveluja –Huomioidaan yksilölliset tarpeet mm. sosiaalisuuden merkitys – introvertti, ekstrovertti Hybridipalvelut – osa palveluista etänä, osa läsnäolona. - kuntouttavaa työtoiminta myös etä- ja digitaalisia menetelmiä ja työmuotoja, streaming ja discord-, twitch- ja somealustat. Monde in Air-kanava Uusien menetelmien jakaminen ja hyödyntäminen kuntien kesken.	Kunta, seurakunnat, AVI, maakunta, järjestöt, oppilaitokset, työpajat	Uusien palveluiden määrä Asiakaspalaute Toteutetut kehittämishankkeet Uudet menetelmät kpl Uusien menetelmien käyttöönotot ja koulutukset	
Lasten kulttuurikasvatustoiminnan vahvistaminen	Lapin lasten kulttuuriverkoston toiminnan vahvistaminen Kulttuuritoimen kulttuurikasvatussuunnitelma, jossa hyvinvointia edistävien taidekasvatuksellisten menetelmien hyödyntäminen kouluissa on nostettu tärkeään asemaan. Työmuotojen uudistaminen kouluissa kaikkien nuorten tavoittamiseksi. - yhteistyötä järjestöjen ja seurojen kanssa, esim. impro klubi-toimintaa	Kunta, seurakunnat, AVI, maakunta, järjestöt, oppilaitokset, kulttuuritoimijat	Kulttuuriverkoston tapaamiset/kpl Kulttuurikasvatussuunnitelmat /kpl Käyttöönotetut uudet työmuodot, kpl	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
3. Turvataan ystävä jokaiselle ja yhteisö kaikille.				
Globaaliyhteys toisiin nuoriin - Nuorille pitää mahdollistaa osallistuminen paikkakunnasta riippumatta	<p>Liikkuva nuorisotyön- auto /kirjastoauto – pienet kylät</p> <p>Etsivä nuorisotyö hakee nuoria – katusovittelu</p> <p>Poikkeustilan globaali digiloikka – jokaiselle turvataan jonkinlainen yhteisö – verkkoneuvonta</p> <p>Kuljetustuki, kimpakyytimallit harrastuksiin</p>	Kunta, seurakunnat, AVI, maakunta, järjestöt, oppilaitokset, työpajat	<p>Liikkuvan nuoristyön määrä/maakunta</p> <p>Katusovittelut kpl/vuosi</p> <p>Uudet verkkoneuvonta kpl/vuosi</p> <p>Kuljetustoimet</p>	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Kiusaamisen ennaltaehkäisy	<p>Kiusaamisen ennaltaehkäisy – kyselyt nuorille (kaikki kiusaaminen ei tule tietoon)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuorten suosimien nettisivujen seuranta - kaikkia kuunteleva sovittelumalli - K O- projekti – vakavammat ongelmat – ohjaaja ja verkosto selvittävät asian - Aseman lapset ry:n toimintamalli - koulutukset <p>Koulukiusaamisen vaikutusten seuranta ja tuki mm. pitkäaikaistyöttömyyden syynä</p> <p>Nuorten pitkäaikaiset kokemukset - paneeli, keinot ovat laajoja ja asenteellisia</p>	Kunta, seurakunnat, AVI, maakunta, järjestöt, oppilaitokset, työpajat, TE-toimisto, perheet, poliisi	<p>Kyselyt kpl/vuosi</p> <p>Poistetut nettisivut</p> <p>Sovittelut kpl/vuosi</p>	
		Kunta, seurakunnat, järjestöt, oppilaitokset, TE-toimisto	Tuetut koulukiusatut nuoret Ohjelmaindikaattorit	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
4. Joustavat ja yksilölliset koulutus-, oppimis- ja työelämään kiinnittymisen mahdollisuudet luovat nuorille uskoa tulevaisuuteen.				
Nuoren ohjaus ja tukeminen elämän valintojen eri vaiheissa (väärät valinnat - sosiaaliset suhteet koulussa- työssä- oppimispaikalla)	<p>Henkilökohtaista tukea, opinto-ohjaus ja työsuunnitelma</p> <p>Ohjaamo-toiminnan vahvistaminen</p> <p>Verkkopalvelu, jossa nuoret ovat saaneet kysyä työstä ja tulevaisuudesta</p> <p>ESR-rahoitus hyödynnetään siirtymävaiheen kehittämistoimintaan</p> <p>Seurataan ja tuetaan nuoren elämänvaiheita koko opiskelun ajan ja tarjotaan tukea tarvittaessa mm. koulupudokkaiden ehkäisyohjelman toimilla</p> <p>Pajaohjaaja lisäksi tarvitaan verkostomaista monialaista tukea ja ohjausta</p>	<p>Oppilaitokset, AVI, TE-toimisto, kunta, seurakunnat, maakunta, järjestöt, säätiöt, työpajat</p>	<p>Uudet verkkopalvelut, kpl</p> <p>Toteutetut ESR-hankkeet, kpl</p> <p>Uudet verkostot/ kunnissa toteutetut monialaiset työryhmät</p>	<p>Liikennevalot:</p> <p>Vihreä / toteutunut</p> <p>Keltainen / valmistelussa</p> <p>Punainen / Ei toteutunut</p>
Nuoren itsetuntemuksen ja itsetunnon vahvistaminen	<p>Itsetuntemusta ja itsetuntoa vahvistetaan jo perusasteella esim. ryhmissä (helpottaa ymmärtämään, mikä minusta tulee aikuisena)</p> <p>Kulttuurin ja taiteen menetelmien hyödyntäminen nuoren itsetunnon kehittämisessä</p> <p>Lisäkoulutusta annetaan koulun ja varhaiskasvatuksen opettajille (Veso-päiviin menetelmä-koulutuksia)</p> <p>Koulunuorisotyön resursointi</p>	<p>Oppilaitokset, AVI, TE-toimisto, kunta, seurakunnat, maakunta, järjestöt, kulttuuri- ja taidetoimijat, työpajat</p>	<p>Menetelmäkoulutukset Veso-päivillä, kpl</p> <p>Koulunuorisotyön uudet toimet</p> <p>Käytetyt taidekasvatusmenetelmät/ kpl</p>	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
5. Annetaan nuorille rajoja ja rakkautta sekä tukea vastuunottoon omista elämäntavoistaan.				
Syrjäytymisvaarassa oleva lappilainen nuori saa aina apua, tukea ja ohjausta	Hyödynnetään syrjäytymisvaarassa olevien nuorten auttamisessa hyväksi koettuja yhteistoimintamalleja. Perustetaan vertaistukiryhmiä tukemaan ja aktivoimaan nuoria elämänhallinnassaan esim. <ul style="list-style-type: none"> - Hoito syytteen sijaan (Nuoret huumeidenkäyttäjät) - Ankkurimalli (Rikoksilla ja häiriöillä oireilevat nuoret) - MARAK (lähisuhdeväkivalta) 	Kunnat, poliisi, sosiaaliviranomainen, työpajat, järjestöt	- Käyttöön otetut mallit/kpl/kunta	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Maakunnan, alueen ja kunnan nuorisojärjestöjen rakenteiden ja yhteistyöverkoston kehittäminen	Turvataan järjestötoiminnan toimintaedellytykset mm. Kuntien järjestöavustukset, toimitilat, tiedonvälitys (www.lappilaiset.fi , järjestötieto.fi)	Maakunta, AVI, kunnat, järjestöt, työpajat		

Lapin hyvinvointiohjelman ja turvallisuussuunnitelman

Toimeenpanosuunnitelma Työikäiset

Lappilainen sujuva arki mahdollistaa aktiivisuuden ja osallisuuden sekä omasta itsestä ja läheisistä välittämisen

Työkäiset	Koko maa		Lappi		
	lähtötieto	uusin tieto	lähtötietieto	uusin tieto	
Indikaattorit (päivitetty 2020)					
Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%), 20-64 v. (Finsote)	55,2	63,5 (2018)	54,6	61,9 (2018)	
Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus, % 20-64 v. (Finsote)	27,6	27,1	24,2	21,4 (2018)	
Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus (%), 20-64 v.	91,8 (2016)		91,1		
Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus, % 20-64 v. (Finsote)	30,5(2016)	27,5 (2018)	34,3	30,1(2018)	
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus, % 20-64 v. (Finsote)	13,3		11		
Niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksakaan työskennellä vanhuuseläkeikään saakka, % 20-64 v. (Finsote)	26,1		31,1		
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta (3562)	4,7(2016)	2,9 (2018)	4,8	2,9 (2018)	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64 –vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	2,5(2016)	2,7(2018)	1,8	1,7 (2018)	
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64 v., % vastaavan ikäisestä väestöstä (306)	7,2 (2016)	6,7 (2018)	10,1	9,5 (2018)	
Työttömien osuus työvoimasta (TEM työnvälitystilasto, Lappi)	9,7	15,8	12,2	11,0 (2019)	
Itsemurhakuolleisuus 25-64-vuotiailla / 100 000 vastaavan ikäistä (SOTKANet)		18,9 (2017)		27,9 (2017)	
Alkoholikuolleisuus 20-65- vuotiailla / 100 000 vastaavanikäistä (SOTKANet)		31,3 (2017)		35,1(2017)	
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1000 asukasta (SOTKANet)		33,3 (2019)		4,7 (2019)	
Vammojen ja myrkytysten takia sairaaloissa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (SOTKANet)		146,4 (2018)		176 (2018)	
Kehon kuntoindeksi 18-64 v., % kehon kuntoindeksi hyvä/erinomainen 50-65 v.	30		29		
Työttömien työnhakijoiden määrä Lapissa (TEM työnvälitystilasto, Lappi)	303 406 (2017)	240 379 (2019)	11 625 (2017)	8 936 (2019)	
Työttömät työnhakija koulutusasteen mukaan/lkm	Keskiaste	147 213	124434 (49,0%)	6 358	4 950 (55,4%)
	Perusaste	75 768	64 015 (24,3%)	2 876	2 089 (23,4%)
	Korkea-aste	66 439	52 368(21,8%)	1 970	1568 (17,5%)
	Tuntematon	13 987	11 821(4,9%)	421	329 (3,7 %)

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
1. Lappilaiset välittävät omasta ja toistensa hyvinvoinnista.				
Työikäisten hyvinvoinnin vahvistaminen	<p>Kehitetään matalan kynnyksen toimintoihin /palveluihin/hoitoon ohjausta ja yhteydenottotapoja monikanavaisesti läheteettömyys, puhelinkontaktit, chat, ensikontakti 24/7, konsultoinnit</p> <p>Tehostettu ensikäynti ja lyhytterapia avoin dialogi-toimintamalli, etä- ja vertaisryhmien kehittäminen (työttömät ja työssä olevat huomioitava erikseen ja yhdessä)</p> <p>Otetaan käyttöön hankkeiden tuottamat ja kehittämät mallit .Hankekoordinaatio (kunta), maakuntataso avi, liitto, teemaryhmät yhteiset ohjausryhmät Järjestö-, hyvinvointi- ja osallisuuskoordinaattorien yhteistyö), Hankehautomot yhteiseen kehittämiseen</p>	<p>Kunnat, sairaanhoitopiirit, työterveyshuolto, asiantuntijajärjestöt, kylät ja järjestöt, säätiöt ja seurakunnat, palvelun tuottajat</p>	<p>Puhelinkontaktit Tehdyt aikavaraukset</p> <p>Vertaisryhmät</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>
Lappilainen liikkuu turvallisesti maanteillä ja maastossa	<p>Tuetaan kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien työtä. Vähennetään liikenteen vaaranpaikkoja taajamissa, maanteillä ja maastossa. Lisätään liikenneturvallisuuskoulutusta työkäisille Työliikkuminen turvallisesti –hankeen kautta.</p>	<p>Kunnat (liikenneturva, poliisi, Lapin liikenneturvallisuustyöryhmä, kuntien liikenneturvallisuustyöryhmät</p>	<p>Turvallisuusindikaattorit</p>	
Autetaan lappilaisia selviämään arjessa ja arjen kriiseistä	<p>Aktivoidaan kuntia tukemaan ja hyödyntämään järjestöjen osaamista ja toimintaa avun tarpeessa olevien auttamiseen ja tukemiseen.</p>	<p>Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, SPR Lapin piiri, Lapin ensi ja turvakoti ry, Lapin turvallisuusverkosto, kunnat, Järjestöneuvottelukunta</p>	<p>Järjestösopimukset (kunta-järjestöt) Järjestötilastot</p>	

Tavoitteet

Toimenpiteet

Toimijat ja verkostot

Mittarit

Toteuma

1. Lappilaiset välittävät omasta ja toistensa hyvinvoinnista.

Turvalliset kylät

Vahvistetaan kylien yhteisöllisyyttä ja sosiaalista hyvinvointia sekä parannetaan kyläläisten selviytymiskykyä arjessa ja arjen häiriötilanteissa. Toimenpiteet esim: Kylien turvallisuuden kehittäminen-hanke, Kohdataan kylillä ja keskuksissa –hanke, kyläpelastaja-toiminta.

Lappilaiset Kylät ry, SPR Lapin piiri, MPK, Lapin pelastuslaitos, kunnat, kyläyhdistykset

Tehostetaan kotoutumista, rasismien vastaista toimintaa ja vahvistetaan monikulttuurista yhteistyötä

Tuetaan yhdistyksiä rekrytoimaan uusia, kotouttamistyöstä kiinnostuneita vapaaehtoisia. Mahdollistetaan koulutuksen järjestäminen ja jatkuvuus kuten: Tulijan ystävänä ja tukena- ja Makuja monikulttuurisuudesta .Käynnistetään Arjen apu-koulutukset Lapissa.

SPR Lapin piiri, kunnat, järjestöt, kyläyhdistykset

Liikennevalot:
 Vihreä / toteutunut
 Keltainen / valmistelussa
 Punainen / Ei toteutunut

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Luonto, kulttuuri ja elintavat tukevat arjessa jaksamista.				
Työikäisten jaksamisen tukeminen ja mielekäs elämä	<p>Työajan joustavuus perhetilanne huomioiden (työn, perheen ja vapaa-ajan)</p> <p>Kulttuuritarjonta, Työnantajien hyte –setelit</p> <p>Retkeily, reitit, ladut, lähiliikuntapaikat</p> <p>Green Care-toiminta, liikuntaneuvonta</p> <p>TE-toimiston työvoimapoliittiset palvelut Osallisuuden sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen.</p> <p>Etätyön vaikutukset/tukitoimet/pelisäännöt, johtamisosaamisen kehittäminen</p>	<p>Kunta, järjestöt, seurakunta, työnantajat, työterveys, TE-toimisto, säätiöt</p>	<p>Työtyytyväisyysmittarit Työssä poissaolot Seuranta Tehdyt etätyösopimukset</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>
Säännölliset terveystarkastukset	<p>Huolehditaan, että koko työikäiselle väestölle tehdään säännölliset terveystarkastukset (ml työttömät)</p> <p>Tarjotaan elämäntapaneuvontaa kaikissa elämän vaiheissa ja mielekkäällä tavalla</p> <p>Hyvinvointilähete, – ohjaus ja yhteistyötyö</p>	<p>Kunta, työnantajat, työterveyshuolto, sote-toimijat, asiantuntijajärjestöt, oppilaitokset</p>	<p>Tehtyjen tarkastusten määrä Paikallinen indikaattoriseuranta (esim. uni, liikunta, ylipaino, päihteet) Työtyytyväisyysmittarit Hyvinvointilähetteet</p>	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
3. Lapissa työ, osaaminen ja toimeentulo ovat hyvän elämän perusta.				
<p>Mielekäs elämäntapa jatkuvassa muutoksessa</p>	<p>Mallinnetaan palveluketju työ- ja toimintakyvyn selvittelyyn ja arviointiin Lapissa</p> <p>Elinikäisen oppimisen varmistaminen-osaamisen lisääminen työssä oleville ja työttömille</p> <p>Aikuisten ohjaamopalvelut/osaamopalvelut Tiedottaminen erilaisista koulutusmahdollisuuksista, koulutusneuvoja mm. Työttömien ja työssä olevien osatyökykyisten työllistämistoimet</p> <p>Monialainen kannustaminen muuhunkin toimintaan kuin työ – harrastaminen /kansalaisopisto, mielekästä tekemistä Työkyvyttömyyseläkeläisten palvelut ryhmäpalvelut Sosiaalisen kuntoutuksen menetelmät</p> <p>Osallistumisen mahdollisuuksia – järjestötoiminta – kouluttaminen</p> <p>Vapaaehtoistoiminnan mahdollistaminen – järjestelmät / lait</p>	<p>Kunta, työterveyshuolto, oppilaitokset, TE-toimisto, eläkelaitokset, Kela, kansalaisopistot, järjestöt</p> <p>TE-toimisto, koulutuksen järjestäjät, kunnat, työnantajat</p> <p>Lapin koulutusneuvonta (sosiaalikollega.fi) TNO-palveluverkosto, ELO-verkosto, kuntien tyllisyyspalvelut, TYP-verkosto Järjestöt</p> <p>Kunta, kansalaisopisto, TE-toimisto, järjestöt</p>	<p>Työ- ja toimintakyky- arviointien määrä Työvoimakoulutukseen/ omaehtoiseen opiskeluun osallistuneiden määrä</p> <p>Kansalaisopiston kurssien osallistujamäärät</p> <p>Aikuisten ohjauspalveluiden asiakkaat</p> <p>Vapaaehtoisten määrä</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
4. Lapissa rakennetaan kestävien tekojen kautta yhteistä tulevaisuutta ja luodaan uskoa tulevaisuuteen.				
Elinvoimatekijöiden vahvistaminen	<p>Joustava työelämä vetovoimatekijä (etätyö, työaikajoustot, hybridi-työ erilaiset työn tekemisen tavat esim. itsensä työllistäminen)</p> <p>Työllistämisen ja osaamisen verkostomaisten toimintamallien pilotointi ja levittäminen</p> <p>Vetovoima, pitovoima hankkeistaminen</p> <p>Välivuodet Lapissa, työ ja harrastukset</p> <p>Riittävä asuntotarjonta ja infran (mm. laajakaista) kehittäminen - Tyhjien asuntojen kartoitukset</p> <p>Rekrytointiosaamisen parantaminen kotimaassa ja kansainvälisesti erityisesti yksityisellä sektorilla</p> <p>Työvoiman sitouttaminen alueelle Perheystävällisen Hybridityön hanke Etätyön edelläkävijyyden Lappi (etätyöohjeet ja käytännöt ml. johtaminen ja välineet ja verkot)</p> <p>Työpaikkojen kehittäminen vetovoimaiseksi - Työpaikkojen mainehaittojen poistaminen</p> <p>Viestintä ja tiedottaminen laajasti Lapin positiivisista mahdollisuuksista - Moderni digitaalinen Lappi. Markkinointi (työelämän vahvuustekijät)</p>	<p>Kunnat (työllisyyspalvelut ja elinkeinotoimi), työnantajat, maakunta, ELY-keskus, TE-toimisto,</p>	<p>Lappiin muuttaneet työntekijät /muuttotase</p> <p>Etätyö/hybridityösopimukset</p> <p>Toteutetut vetovoimahankkeet</p> <p>Avoimet työpaikat/täytetyt työpaikat Kansainväliset työllistyneet</p> <p>Kokemus osaavan työvoiman rekrytoinnin haasteet</p> <p>Perustettuja yrityksiä</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>

Lapin hyvinvointiohjelman ja turvallisuussuunnitelman

Toimeenpanosuunnitelma Ikääntyneet

**Lapissa ikäännyttään arvostettuna ja aktiivisena osana yhteisöä sekä
turvallisesti omanlaista elämä eläen**

Ikäihmiset Indikaattorit (päivitetty 2020)	Koko maa		Lappi		Lapin kunnat min- max
	2015	2018	2015	2018	
Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % 65 v. täyttäneistä (Finsote)	52,4 (2015)	51,1	50,8 (2015)	53,3	-
Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus, % 65 v. täyttäneistä (Finsote)	27,8 (2015)	29,3	24,7 (2015)	23,7	-
Asuinalueensa turvallisuuteen tyytyväisten osuus, % 65 v. täyttäneistä (Finsote)	91,8 (2015)		91,9 (2015)		ei uutta tietoa
Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus, % 65 v. täyttäneistä (Finsote)	54,7 (2015)	48	56,1 (2015)	46,4	-
Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneiden osuus, % 65 v. täyttäneistä (Finsote)	7,9 (2015)	7,8	8,3 (2015)	6,9	-
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus (%), 65 v. täyttäneistä (Finsote)	8,6 (2015)	7,2	9,3 (2015)	8	-
Yksinasuvat yli 75 v. täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä (237)	47,2	46,7 (2019)	45,3	45,8 (2019)	34,9-51,7 (33 – 50,1)
Kotona-asuvat 75 v. täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	90,9 (2016)	91,3	90,5 (2016)	90,1	83,6-95,5 (85,5 – 96,9)
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 v. täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (3216)	11,3 (2016)	11	11,3 (2016)	12,4	3,5-20,1(4 – 22)
Omaishoidontuen 75 v. täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä	4,6	4,8 (2019)	6,6	7,3 (2019)	3,7-15,2 (4 – 15)
Lonkkamurtumat 65 v. täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä (699)	0,7 (2016)	0,6 (2019)	0,8 (2016)	0,6 (2019)	0,3-1,3 (0 – 1,4)

Turvallisuusindikaattoreita

Ikääntyneet: ohjelman indikaattorit	Koko maa	Lappi	Uusin tieto
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 asukasta (SOTKANet)	394,9	467,6	2017
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä/ 10 000 asukasta (SOTKANet)	370,0	505,5	2019
Vammojen ja myrkytysten takia sairaaloissa hoidetut 65-74 vuotiaat potilaat/ 10 000 asukasta (SOTKANet)	152,9	174,1	2018
Vammojen ja myrkytysten takia sairaaloissa hoidetut 75 vuotta täyttäneet potilaat/ 10 000 asukasta (SOTKANet)	445,2	531,0	2018
Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 75 vuotta täyttäneet	15,5	16,0	2018
Päivittäin tupakoivien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet	2,5	3,4	2018

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
1. Ikäihmiset ovat arvostettu ja aktiivinen osa Lapin yhteisöä.				
Osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuus	<p>Asiantuntijuuden ja hiljaisen tiedon ja kulttuuriperinteen hyödyntäminen toimintojen ja palveluiden suunnittelussa, päätöksenteossa, toteutuksessa ja arvioinnissa.</p> <p>Kulkuyhteydet, joukkoliikenne, kuljetuspalvelut, teknologian osaaminen, osallisuuden mahdollistaminen Yhteistyö sosiaalitoimen kanssa, kimppakyydit</p>	Kunnat, eläkeläis- ja muut järjestöt, maakunta, ikääntyneiden neuvostot	Kokemusasiantuntijat, neuvostojen lausunnot ja kuulemiset	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Vapaaehtoistoiminnan vahvistaminen	Osallisuuden tavat ja muodot ovat muistiystävällisiä ja kulttuurisensitiivisiä. Monikanavainen viestintä ja kohtaamisia tarvitaan edelleen		Kuntien myöntämät järjestöavustukset	
Ikääntyvien työelämään osallistumisen mahdollistaminen	Järjestölähtöisen vapaaehtoistoiminnan roolin vahvistaminen kotona asumisen tukena sekä virkistykseen ja yhteisöllisyyden tuojana.	Kunnat, AVI, työnantajat, työterveyshuolto, KEVA, järjestöt, seurakunnat, diakonityö		
Omaishoitajuuden mahdollistaminen	<p>Joustavien työmuotojen kehittäminen Perhehoidon mahdollistaminen</p> <p>Tuetaan ja arvostetaan omaishoitajan tekemää työtä (omaishoidon tuki, apuvälineet, ja asunnon muutostyöt, vapaa- ja virkistyspäivät)</p> <p>Ikäkausittaiset palvelutarpeen arviointikäynnit</p> <p>Työssäkäyvän omaishoitajan työaikajousto</p>		Eläkeiän ylittäneet työntekijät Omaishoidontuen saajien määrä Omaishoitajien virkistyspäivät kpl Palvelutarpeen arviointikäynnit kpl Omaishoitajien toteutuneet työaikajoustot /kpl	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Ikäihmisille mahdollistetaan omanlainen ja turvallinen elämä sekä rakennetaan erityistarpeita huomioivia monimuotoisia asumisratkaisuja.				
Ikäihmisten toimintakyky, voimavarat ja voimavarojen arviointi sekä riittävät palvelut	RAI-järjestelmän toimintakykytietoa käytetään monialaisesti henkilökohtaisen palvelusuunnitelman tekemiseksi Hoitosuunnitelmiin kuntouttava ote mukaan Perhehoidon kehittäminen ja tukeminen RAI-arviointien pohjalta Turvapalveluiden kautta tulevan tiedon hyödyntäminen palveluiden suunnittelussa	Kunnat, AVI, eläkeläis- ja muut järjestöt, yksityiset, seurakunta	RAI- järjestelmää käyttävien kuntien määrä Perhehoitajien määrä Ennakoivat palvelutarpeen kartoituskäynnit, kpl/kunta	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Varautumista vanhuuteen	Oman elämänpuun rakentaminen ennakoiden(asuminen, hoitotahto, edunvalvonta ja asioiden hoitaminen) Eläkeläisjärjestöjen infot Luodaan uusia yhteisöllisyyteen pohjautuvia asumismuotoja (välimuotoiset asumisratkaisut)			
Koti ja ympäristö ja kotiin tuotettavat palvelut ikäihmisille	Lähiympäristöt ja lähipalvelut, joukkoliikenne ja palveluliikenne erilaisten asumisratkaisujen pohjaksi Ikäihmisten kotona asumista tuetaan kotiin vietävillä palveluilla ja turvallisilla asumisratkaisuilla	Kuntien kaavoitus tekninen ja perusturvalautakunta, maakunta, eläkeläis- ja muut järjestöt ja säätiöt, yrittäjät	Toteutetut kuljetuspalveluratkaisut, kpl	

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Ikäihmisille mahdollistetaan omanlainen ja turvallinen elämä sekä rakennetaan erityistarpeita huomioivia monimuotoisia asumisratkaisuja.				
Viihtyisät ja yhteisölliset asumisratkaisut	<p>Muistiystävällisyyden huomioiminen suunnittelussa, ekologiset arvot huomioitava, esteettömyys, muistikuntoutus</p> <p>Palveluasumisen ratkaisussa huomioidaan erilaiset elämäntilanteet (mm. puolisoiden erottamattomuus, sateenkaariasuminen)</p> <p>Hoitotilojen esteettisyyteen ja viihtyisyyteen panostetaan rakentamisessa. Asumisratkaisussa huomioitava yhteiset sosiaaliset tilat.</p> <p>Prosentti taiteelle rakennuskustannuksista. Opiskelijoiden/arkkitehtien suunnittelu viihtyisyyden takaamiseksi, muunneltavuus Luonto tuodaan hoitokoteihin. Ikkunat luontoon, luontopolut, luontotaulut.</p> <p>Opiskelija ikäihmisten yhteinen asuminen</p>	<p>Kuntien kaavoitus tekninen ja perusturvalautakunta, maakunta, eläkeläis- ja muut järjestöt ja säätiöt, yrittäjät, oppilaitokset</p>	<p>Välimuotoisten asuntojen määrä</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
2. Ikäihmisille mahdollistetaan omanlainen ja turvallinen elämä sekä rakennetaan erityistarpeita huomioivia monimuotoisia asumisratkaisuja.				
Ikääntyneiden paikasta ja ajasta riippumattomat sähköiset palvelut	<p>Esteettömien sähköisten palveluiden kehittäminen niin, että tarvittaessa mahdollistetaan palvelut myös kasvokkain</p> <p>Digiosallisuuden mahdollistamiseksi Lapissa panostetaan ikäihmisten digitaitojen vahvistamiseen.</p> <p>Digitaalisia mahdollisuuksia hyödynnetään monipuolisesti</p> <p>Digitaalisten palveluiden turvallisuuden kehittäminen</p> <p>Rakennetaan kuntiin etäpalvelupisteitä, joissa saa tukea ja ohjusta</p> <p>Toimivien etäyhteyksien rakentaminen.</p>	<p>Kunnat, oppilaitokset, palvelujen tarjoajat, eläkeläis- ja muut järjestöt, säätiöt, viranomaiset ja muut sähköisten palveluiden tuottajat, ICT-asiantuntijat</p>	<p>digikoulutusten määrä, kpl</p> <p>käyttäjien ja omaisten kokemukset</p> <p>Etäpalvelupisteet, kpl</p>	<p>Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut</p>

Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimijat ja verkostot	Mittarit	Toteuma
3. Lapissa osallisuus- ja elinympäristöt ovat esteettömiä ja turvallisia				
Ikääntyneiden hyvinvointia vahvistava ja turvallinen elinympäristö	Suunnittelussa ja päätöksenteossa huomioidaan turvallisen liikkumisen, harrastamisen ja omasta toimintakyvystä huolehtimisen mahdollisuudet.	Kunnat (kaavoitus, tekninen suunnittelu), maakunta, AVI, ELY-keskus	Lapin 65 -vuotta täyttäneillä kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot	Liikennevalot: Vihreä / toteutunut Keltainen / valmistelussa Punainen / Ei toteutunut
Virikkeelliset aktivoivat ja houkuttelevat ympäristöt	Lisätään ikääntyvien turvallisuusosaamista ja vähennetään kotitapaturmia tarjoamalla eläkeläiskerhoille ja vastaaville esim. selviydy sähköttä ja Turvallisia vuosia kotona – koulutusta	MPK, kuntien vanhusneuvostot, hyvinvointikoordinaattorit	Vammojen ja myrkytysten hoidosta aiheutuvia sairaalahoitojaksoja	
	Ikääntyneiden liikkumisen turvallisuutta parannetaan ylläpitämällä turvallisen liikkumisen verkostoa sekä järjestämällä esim. Ikäihminen liikenteessä –koulutus-tilaisuuksia eläkeläiskerhoille ja vastaaville. Nastakengät kaatumisten ehkäisemiseksi.	Liikenneturva, kuntien vanhusneuvostot, kuntien hyvinvointikoordinaattorit, Lapin eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunta, Lapin AVI SPR, Lapin piiri, SPR:n paikallisyhdistykset Lapin ensi- ja turvakoti ry, pelastustoimi, Poliisi		
	Kohdataan kylillä ja keskuksissa –hankkeen avulla vähennetään ikääntyneiden yksinäisyyttä, lisätään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia sekä vahvistetaan heidän selviytymiskykyään arjessa ja arjen häiriötilanteissa.			
Tiedottaminen	Tiedottaminen eri tavoin useita toimijoita hyödyntäen palveluista ja palvelutarpeista sekä huolista, (huoli-ilmoituslomake)		Tiedotteiden määrä kpl, Ikääntyneiden palveluiden kattavuus kuntien nettisivuilla (kunta arvioi)	
Ikääntyneihin kohdistuvaa väkivaltaa ei hyväksytä	Tarjotaan lähisuhdeväkivallan uhreiksi joutuneille iäkkäille kriisiapua ja mahdollisuutta tarvittaessa hakeutua turvakotiin.	Kunnat, Lapin Ensi- ja Turvakoti ry, AVI		

Tavoitteet

Toimenpiteet

Toimijat ja verkostot

Mittarit

Toteuma

3. Lapissa osallisuus- ja elinympäristöt ovat esteettömiä ja turvallisia

Oman näköisen elämä

Mahdollistetaan matalan kynnykset liikunta- ja kulttuuripalvelut RAI:hin kirjattujen toiveiden mukaan

SPR, Lapin piiri, kunnat (kuntien hyvinvointikoordinaattorit), SPR:n paikallisyhdistykset
Lapin eläkeläisjärjestöt, kyläyhdistykset, Lapin muistiyhdistys, Napapiirin omaishoitajat, saamelaiskäräjät

Ikäntyneiden liikunta- ja kulttuuritapahtumat

Liikennevalot:
Vihreä / toteutunut
Keltainen / valmistelussa
Punainen / Ei toteutunut

Ikäntyneiden kulttuurilähtöiset toiminnot ja palvelut

Saamenkielisille turvataan omakieliset toiminnot ja palvelut

Kunnat, saamelaiskäräjät, kirjastot, alueorkesterit ja museot, taiteen vapaa kenttä (kulttuurisihteerit)
Kansalaisopistot, Piste ry, metsästysseurat
taiteilijaseurat, oppilaitokset

Saamenkielisten palvelujen ja tapahtumien määrä

Kaikille kulttuuriryhmille turvataan kulttuurisensitiiviset palvelut

Maahanmuuttajien palvelut

Maahanmuuttajien kotouttamistoiminnassa huomioidaan ikääntyneet, kuten Arjen apu - ja monikulttuurisessa ystävöitymisessä

Järjesteeyden taiteilijavierailujen määrä

Tuetaan ikäihmisten kulttuuri taide yms. harrastuksia ja palveluita
Kokija näkijä tuntija, osallisuusnäkökulma
Lapin eri alueiden rikkaan kulttuuriperinnön hyödyntäminen ja huomioiminen

Taiteilijavierailut

Ikäihmisten liikuntamahdollisuudet

Ulkojummat, etäjummat, kunnon mummola-tapahtumat (mittaukset)

Järjestetyt tapahtumat ja mittaukset

Oppilaitosyhteistyö

Järjestetyt virtuaalitapahtumat

Opiskelijoiden tuottamat virtuaaliolohuonepalvelut

Toimeenpanosuunnitelman seuranta ja jalkaannuttaminen

Seuranta

- ▶ Hyvinvointityöryhmien (Lapin liitto ja aluehallintovirasto) kokoukset 2 x/vuosi
- ▶ Indikaattoreiden päivitys 1 x/vuosi
- ▶ Kunnat raportoivat vuosittain Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen ja suunnitelman toteumaa
- ▶ Kuntien yhteinen hyvinvointi- ja turvallisuuskyselypohja

Jalkaannuttaminen

- ▶ Lapin hyvinvointiohjelman ja turvallisuussuunnitelman toimeenpanosuunnitelma toimii mallina kuntien hyvinvointi- ja turvallisuuskertomusten ja suunnitelmien laadinnassa
- ▶ AVI:n kuntakirje / turvallisuussuunnitelmat osaksi hyvinvointikertomusta ja suunnitelmaa
- ▶ Kunnanjohtajien kokous / toimeenpanosuunnitelman esittely 15.1.2021
- ▶ Hyte- ja turvallisuuslinikat kuntien hyvinvointikertomusten kirjoittajille, 16.2. / 16.3 /15.4 / 11.5.2021
- ▶ Kunta- ja seutukokoukset suunnitteilla keväällä 2021
- ▶ Hyvinvointi- ja turvallisuusseminaari suunnitteilla syksyllä 2021
- ▶ Hyvinvointi, terveys ja arjen turvallisuus koronatilanteessa julkaisu:

https://avi.fi/documents/25266232/55310955/Julkaisu-100_Korona_hyte-turvallisuus-julkaisu_12-1-2021.pdf/c765ed04-d760-e92c-b55e-8b09c64cb244/Julkaisu-100_Korona_hyte-turvallisuus-julkaisu_12-1-2021.pdf?t=1610456555121

Kiitos mielenkiinnostanne

Lisätietoja: sanna.ylitalo@avi.fi, ritva.kauhanen@lapinliitto.fi, seppo.lehto@avi.fi